
TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI
KHOA THƯ VIỆN THÔNG TIN

TÌM HIỂU CÔNG TÁC BẢO QUẢN TÀI LIỆU
TẠI VIỆN THÔNG TIN KHOA HỌC XÃ HỘI

KHÓA LUẬN TỐT NGHIỆP

Giảng viên hướng dẫn : ThS. NGUYỄN TIẾN HIỂN
Sinh viên thực hiện : TỔNG THỊ LUẬN
Lớp : TV40B

Hà Nội – 2012

LỜI CẢM ƠN

Để có thể hoàn thành khóa luận này, ngoài sự nỗ lực của chính bản thân, tôi còn nhận được nhiều sự giúp đỡ từ phía nhà trường, thầy cô, gia đình và bạn bè.

Đầu tiên, tôi xin chân thành cảm ơn Th.s Nguyễn Tiến Hiền – Khoa Thông Tin - Thư Viện – Trường Đại Học Văn Hóa Hà Nội, giảng viên trực tiếp hướng dẫn tôi thực hiện khóa luận. Thầy đã dành thời gian để thảo luận về vấn đề cần nghiên cứu, nhiệt tình hỗ trợ tôi trong việc định hướng và đánh giá vấn đề, nhất là hướng dẫn phương pháp làm việc hiệu quả để đạt kết quả tốt nhất.

Tôi xin bày tỏ lòng cảm ơn tới các thầy cô trong Khoa Thư viện - Thông tin trường Đại học Văn hóa Hà Nội đã trang bị kiến thức cho tôi trong suốt 4 năm học tập và nghiên cứu.

Đồng thời, tôi xin gửi lời cảm ơn đến các cô, chú, anh, chị tại Viện Thông Tin Khoa Học Xã Hội Việt Nam...là những người đã nhiệt tình giúp đỡ và cung cấp các thông tin, tài liệu cần thiết trong suốt quá trình tôi làm khóa luận.

Cuối cùng, tôi xin cảm ơn gia đình, bạn bè, những người thân yêu đã luôn động viên và hỗ trợ để tôi thực hiện tốt khóa luận.

Hà Nội, tháng 05 năm 2012

Sinh viên

Tống Thị Luận

MỤC LỤC

LỜI CẢM ƠN.....	1
MỞ ĐẦU	1
CHƯƠNG I. VIỆN THÔNG TIN KHOA HỌC XÃ HỘI VÀ CÔNG TÁC BẢO QUẢN TÀI LIỆU.....	5
1.1. Khái quát về quá trình hình thành và phát triển của Viện Thông tin Khoa học xã hội	5
1.1.1. Chức năng, nhiệm vụ	5
1.1.2. Cơ cấu, tổ chức	6
1.1.3. Đối tượng phục vụ của Viện Thông tin Khoa học xã hội	8
1.2. Công tác bảo quản tài liệu và vai trò của bảo quản tài liệu tại Viện Thông tin khoa học xã hội	10
1.2.1. Khái niệm về bảo quản tài liệu.....	10
1.2.2. Ý nghĩa, mục đích của công tác bảo quản tài liệu.....	12
CHƯƠNG II. THỰC TRẠNG CÔNG TÁC BẢO QUẢN TÀI LIỆU TẠI VIỆN THÔNG TIN KHOA HỌC XÃ HỘI.....	15
2.1. Đặc điểm tài liệu tại Viện Thông tin Khoa học Xã hội.....	15
2.2. Tổ chức kho tài liệu.....	20
2.2.1. Tài liệu truyền thống.....	20
2.2.2. Tổ chức tài liệu hiện đại.....	24
2.3. Điều kiện bảo quản tài liệu tại Viện Thông tin KHXH	26
2.3.1. Nhân sự cho công tác bảo quản.....	26

2.3.2.Tài chính cho công tác bảo quản.....	27
2.3.3.Cơ sở vật chất cho công tác bảo quản	28
2.4. Các biện pháp bảo quản tài liệu tại Viện thông tin KHXH	29
2.4.1 Những nguyên nhân hủy hoại tài liệu ở Viện Thông tin KHXH.....	29
2.4.2. Các biện pháp ứng dụng để bảo quản tài liệu ở Viện Thông tin KHXH	34
CHƯƠNG III. GIẢI PHÁP VÀ KIẾN NGHỊ	54
1.Giải pháp	54
2..Kiến nghị.....	65
KẾT LUẬN.....	67
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	68
PHỤ LỤC	

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Có thể nói trong xã hội ngày nay ai có được thông tin một cách đầy đủ, chính xác, kịp thời thì người đó sẽ giành được chiến thắng. Đó dường như là một chân lý trong xã hội ngày nay – xã hội thông tin. Ý thức được vai trò quan trọng đó của thông tin, mọi quốc gia đều cố gắng xây dựng cho mình một xã hội thông tin có đủ khả năng hội nhập với thế giới.

Tri thức của dân tộc và nhân loại đã được nhiều thế hệ tích lũy và phản ánh trong suốt hàng nghìn năm lịch sử qua các vật mang tin khác nhau. Tri thức và kiến thức trong sách báo là những di sản văn hóa quan trọng bậc nhất của dân tộc và là một phần di sản văn hóa thành văn của nhân loại. Bên cạnh giá trị lịch sử thì giá trị thông tin tri thức của vốn tài liệu cũng quan trọng không kém. Nó góp phần đáng kể vào sự nghiệp văn hóa xã hội kinh tế của đất nước. Bảo tồn những di sản văn hóa quý hiếm đó là trách nhiệm các trung tâm thông tin – thư viện, các cơ quan lưu trữ của cả nước trong đó có Viện Thông tin Khoa học xã hội. Với tư cách là cơ quan đầu ngành lưu trữ, quản lý và tổ chức khai thác thông tin khoa học xã hội.

Viện Thông tin Khoa học xã hội thuộc Viện Khoa học xã hội Việt Nam được thành lập năm 1975. Đây là một cơ quan thông tin đầu ngành về khoa học xã hội, một thư viện đa ngành về khoa học xã hội lớn nhất nước. Với một kho tài liệu phong phú, đa dạng và quý giá của Viện được kế thừa từ Viện Viễn Đông Bác cổ (thuộc Pháp) năm 1957, là một kho tư liệu quý về phương Đông và Đông phương học ở Đông Nam Á. Hàng vạn tư liệu chữ Hán (cổ), Nhật Bản (cổ) và Hán Nôm; hàng vạn tư liệu nghiên cứu bằng tiếng Anh và tiếng Pháp của các nhà Đông phương học thời Pháp; hàng nghìn tập hương ước, bản đồ, hàng vạn ảnh về di tích lịch sử, về phố cổ Hà Nội, về đời sống

văn hóa các thế hệ trước...được lưu trữ ở đây cần phải đặc biệt trân trọng gìn giữ. Ngay từ đầu thành lập, Viện thông tin Khoa học xã hội đã được Đảng và Nhà nước giao chức năng “ Nghiên cứu, thông báo, cung cấp tin tức và tư liệu về khoa học xã hội cho các cơ quan Đảng, Nhà nước và các tổ chức quần chúng có trách nhiệm đối với công tác khoa học xã hội ”[(QĐ số 93/CP ngày 8/5/1975).]

Đến nay, trải qua 35 năm xây dựng và phát triển, những tư tưởng chiến lược ban đầu về Viện đã từng bước được thực hiện và cụ thể hóa cho phù hợp với sự phát triển của Viện và của đất nước. Với tư cách là một cơ quan thông tin chuyên ngành về khoa học xã hội và nhân văn, Viện Thông tin Khoa học xã hội có nhiệm vụ xây dựng nguồn vốn tài liệu khoa học phong phú có chất lượng khoa học cao, đa dạng : sách, báo, tạp chí, ảnh, microfilm, cơ sở dữ liệu... Vì vậy cần phải tiến hành nhanh chóng công tác bảo quản tài liệu. Tuy nhiên để có thể tiến hành chương trình bảo quản với quy mô như vậy cần phải có sự tìm hiểu, nghiên cứu thực trạng bảo quản của Viện Thông tin Khoa học xã hội hiện nay.

Nhận thức được tầm quan trọng của công tác bảo quản tài liệu trong hoạt động của các cơ quan thông tin thư viện nói chung và hoạt động của Viện nói riêng. Tôi đã chọn đề tài “ ***Tìm hiểu công tác bảo quản tài liệu tại Viện Thông tin Khoa học xã hội*** ” làm đề tài khóa luận tốt nghiệp.

2. Đối tượng, phạm vi nghiên cứu

- Đối tượng nghiên cứu của đề tài : Công tác bảo quản tài liệu
- Phạm vi nghiên cứu : Công tác bảo quản tài liệu tại Viện Thông tin Khoa học xã hội .

3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu

- **Mục đích nghiên cứu:** Trên cơ sở khảo sát thực trạng công tác bảo quản tài liệu tại Viện Thông tin Khoa học xã hội đề xuất những giải pháp phù hợp và khả thi nhằm tăng cường hiệu quả bảo quản tài liệu .

- **Nhiệm vụ nghiên cứu:** Để thực hiện được mục đích trên, đề tài sẽ giải quyết các vấn đề sau :

+ Xác định ý nghĩa, tầm quan trọng và yêu cầu đối với công tác bảo quản tài liệu trong hoạt động của Viện Thông tin khoa học xã hội.

+ Khảo sát thực trạng công tác bảo quản tài liệu tại Viện Thông tin khoa học xã hội.

+ Đề xuất các giải pháp nâng cao hiệu quả công tác bảo quản tài liệu tại Viện Thông tin khoa học xã hội.

4. Phương pháp luận và phương pháp nghiên cứu

- **Phương pháp luận:** Vận dụng phương pháp luận duy vật biện chứng và duy vật lịch sử .

- **Phương pháp nghiên cứu:**

+ Phương pháp quan sát

+ Phương pháp phỏng vấn

+ Phương pháp phân tích, tổng hợp tài liệu

+ Phương pháp thống kê

5. Cơ cấu của luận văn

Ngoài phần mở đầu, Kết luận và phụ lục, khóa luận được chia làm 3 chương:

Chương I : Viện Thông tin Khoa học xã hội và công tác bảo quản tài liệu tại Viện .

Chương II : Thực trạng công tác bảo quản tài liệu ở Viện Thông tin Khoa học xã hội.

Chương III : Giải pháp, kiến nghị

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Nguyễn Ngọc Anh (2009), “ Bảo quản các bộ sưu tập quý hiếm của Thư viện Quốc gia”, Kỷ yếu đại hội cán bộ thư viện các nước Đông Nam Á lần thứ 14, Hà Nội, tr.365-373
2. Lê Minh Chiến (1999), Bảo quản sách trong thư viện và những vấn đề cần quan tâm”, Tạp chí sách (7), tr.10-11
3. Ngô Kim Dung (1978), “ Điều tra vi khí hậu kho sách ở thư viện Viện Thông tin Khoa học xã hội”, Công tác thư viện- thư mục (8), tr.63- 68
4. Nguyễn Thế Đức (1996), “Bảo tồn tài liệu trong các thư viện”, Tập san thư viện (1), tr.3-6
5. Nguyễn Tiến Hiền (1995), “Tổ chức và quản lý công tác thông tin- thư viện”._H.: Trường Đại học Văn hóa, 121tr.
6. Dương Văn Khảm (1998), Phương pháp lựa chọn và hủy hoại tài liệu ở các cơ quan, Chính trị quốc gia, Hà Nội
7. Kỷ yếu hội thảo quốc tế về bảo quản dưới dạng vi phim và vấn đề bảo tồn ở khu vực Đông Nam Á, (2000), Thái Lan
8. Viện Thông tin Khoa học xã hội ({ 19...}), Lịch sử sách: Sách dịch, Viện Thông tin Khoa học xã hội
9. Viện Thông tin Khoa học xã hội (2010), Viện Thông tin Khoa học xã hội 35 năm xây dựng và trưởng thành, Khoa học xã hội, Hà Nội
10. Plumbe W.J. (1973), Bảo quản sách vùng nhiệt đới và gần nhiệt đới : Tài liệu dịch từ Tiếng Anh, Hà Nội
11. Đoàn Phan Tân (2002), Thông tin học, Đại học quốc gia, Hà Nội

12. Lê Thị Tiến (2003), “Công tác bảo quản tài liệu tại Thư viện Quốc gia Việt Nam”, Tạp chí Thư viện (1), tr.14-18
13. Nguyễn Chí Thanh (1971), Phòng trừ mối cho nhà cửa và kho tàng, Nxb Nông thôn, Hà Nội
14. Văn bản pháp luật về Thư viện (2004), Chính trị quốc gia, Hà Nội
15. Đặng Văn Úc (1998), Về công tác bảo quản tài liệu trong các Thư viện: Đề cương bài giảng, Thư viện Quốc gia Việt Nam, Hà Nội
16. <http://www.librarypreservation.org>
17. <http://thuvientre.net>
18. <http://tailieu.vn>
19. <http://tuoitre.com.vn>
20. <http://www.xemsach.com>